

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA 2024/70.2 & 100.2
Maajip 13-iat 2024
Asii Chemnitz Narup

Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, Naalakkersuisut ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsissasut pinerlussimanermi pillaasarnermut inatsimmik suliarinnittussamik aammalu eqqussisussamik. Ataatsimiititaliarsuup suliariumaagai Inatsisartut ukiaanerani ataatsimiinneranni 2025-imi saqqummiunneqassapput.

(Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut)

Kalaallit Nunaanni pillaasarnermut inatsisip eqqunnissaanut piareersaatit suliniutillu pisariaqartut aallartinnissaannut tunngavissamik pilersitsisussamik aallartisartoqarnissaa anguniarlugu Naalakkersuisut rigsmmyndighedip attaviginnissaanut piumaffigineqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit)

Inatsisartunut ilaasortat Kuno Fenckerip, Siumut, Anna Wangenheimillu, Demokraatit, Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuutaasa apriliip 16-ianni siullermeerneqarnerat eqqartuussisarnermi naalakkersuinikkut isummanik tunngaviunerusunik oqallinnissamut periarfissiivoq.

Tamanna pillugu siunnersuuteqartut qutsiviumavavut.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Oqallinneq pissanganarpoq. Isummanik pinerluttulerinermut eqqartuussisarnermullu tunngasunik partiit isummaminnik saqqummiinissaannut periarfissatsialaavoq. Oqallinnerup ersersippai apeqqutit pinerlunnermut, pineqaatissiisarnermut, pinerlutsaaliuinermut, inuiaqatigiinnut inunnillu isiginninnermut tunngasut qanoq imaannaanngitsisgut.

Inuk iliuutsiminut akisussaavoq. Inuk kinaluunniit iliuutsini pillugu akisussaatinneqassaaq. Aamma inatsisinik unioqqutitsineq pinerlunnerlu pineqarpata.

Pineqaatissiinerup qanoq sakkortussuseqarnissaa, innuttaasut naapertuilluarnermik isiginninnerat misiginerallu aalajangersimasuunngilaq ataasiinnaq - oqallisigineqarsinnaajuaannarpoq, piffissallu ingerlanerani allanngorarluni. Aamma Nunatsinni.

Tamanna Inatsisartut qinigaaffimmi matumani oqaluuserisarsimasaasa ersersippaat: Inatsisinik unioqqutitsinerit pinerlunnerillu qanorlu tamakku pineqaatissiissutaasassanersut akuttunngitsumik oqallisigineqartarput. Ilaatigut oqaluuserisassatut siunnersuutit 14-it, Naalakkersuisunit saqqummiunneqartut, ilaasortallu oqaluuserisassanngortitaat qulit missaaniittut tunngavigalugit.

Pinerluttulerinermik inatsisip kiisalu eqqartuussisarnermik inatsisip nalilersorneqarnissaat

Pinerluttulerinermik inatsit maanna atuuttoq 2010-imeersuuvoq. Inuit Ataqatigiit isumaqatigaat inatsit "kumaaqqissaartariaqalersoq": Qanoq atortinneqarpa? Innuttaasut, tamakkuninnga suliaqartut qinikkallu isiginninnerat kissaataallu ersersinneqarpat?

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Inuit Ataqatigiit pingaartuusoraat allanngortitsisoqassappat tamanna oqallinnermik pissusiviusunik paasisanillu tunngaveqartariaqartoq. Taamaattumik nuannaarutigaarput paasigatsigu inatsisit atuutsinneqarnerannut naalakkersuisoq iliuseqalereersimasoq pinerluttulerinermi inatsisip nalileqqinnissaanut tunngavissanik Ilisimatusarfik suleqatigalugu misissuisitsisoqarnissaanut, inernalu 2025-mi saqqummiunneqassasoq.

Ilisimatusarneq

"Misissuinerup siunertaraa Kalaallit Nunaanni pineqaatissiisarnerup sakkortussusiata uppernartumik takutinneqarnissaanut peqataaneq, qanorlu kalaallit innuttaasut isumaqarnersut pineqaatissiisarnerup sakkortussusia pillugu qanorlu ittariaqarnera pillugu."

Innuttaasut misissuinerumi akuutinneqassapput. Misissuinerup ilusilernera naapertorlugu innuttaasut peqataajumallutik nalunaarsinnaassapput, tamatumuuna pinerluttut tungaannut qanoq qisuariartariaqarnersugut isummatik kissaatitillu saqqummiussinnaallugit.

Periarfissaq iluatsillugu Inuit Ataqatigiinnit kajumissaarutigissavarput innuttaasut sapinngisamik amerlanaarlutik peqataaniaqqullugit.

Aammattaaq qilanaaraarput inuit pinerluttulerinermik, eqqartuussinermik pinerluttaalisitsinermillu suliaqartut misilittagaat suleriaasiilu paasisaqarfigissallugit kiisalu eqqartuussisarnermi pinerluttulerinermilu pissutsit sukkut allanngortinneqarnissaannik kissaataat tusarusussallutigit.

Nunatsinni pinerluttarnerup pineqaatissiisarnerullu ilisimatusarfigineqarnerunissaanik Inatsisinut Ataatsimiititaliap kaammattuutaa Inuit Ataqatigiinni taparserparput. Apeqqutit makku akissutissarserusuppavut: Pinerlussimasut innunnut akuulerseqqinniarnerat iluatsittarpa? Pinerloqqittartut qanoq amerlatigaat, qanorlu iliorluta inuit taakkorpiaat

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

pinerloqqeqattaartarnerat pinngitsoortissinnaavarput?
Naalakkersuisut tamakkununga isumaat paaserusupparput.

Pinerluffigineqarsimasunik siunnersuineq

Ilisimavarput pinerluttuliornerit amerlanerpaat pinerluffuguneqartumut ilaqutaanullu imaannaanngitsorujussuarmik kinguneqartartut. Nakuuserneq, pinngitsaaliilluni atoqateqarneq, toqutsineq, toqutseriarneq meeqqanillu kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliorneq - pinerlunnerit sakkortuut tamakkuupput inuiaqatigiitsinni nalaanneqartartut, takorloornerlu ajornanngilaq tamakkuninnga nalaataqarsimasunut misigisat qanoq kingunipiloqartigisassasut. Timikkut tarnikkullu nalaassimasamik kingunerlutsitsineq imaannaanngitsoq.

Inuiaqatigiittut pisussaaffigaarput taama nalaataqarsimasoq isumassussallugu, ikilernerqarnerisalu maminnissaannut, inoqatinik tatiginnileqqinnissaanut inuunermullu kajumissuseqalernissaanut pitsaanerpaanik periarfississallugu.

Tamakku tunngavigalugit pakatsinarpoq eqqarsaatigalugu pinerluffigineqarsimasut siunnersorneqartarnissaannik periarfissaq suli aallartinneqarsimanngimmat.

Nukinginnarluinnarpoq.

Inuit Ataqatigiinni neriulluarluta paasivarput pinerluffigineqarsimasunik siunnersuisarnermik nunatsinni pilersitsisoqarnissaanik sulineq aallunneqartoq. Naalakkersuisup killiffimmik qanormita paasissutissiisinaava?

Kalaallit Nunaanni inuppassuunngilagut. Immitsinnut qanilluinnarluta inuuvugut. Inuunitsinni immitsinnut qileruteqarpugut, immitsinnut atalluinnarluta. Tamatuma kinguneraa pinerluffigineqartup qanigisaasa ilaqutaasalu ilanngullutik eqqorneqartarnerat. Taakkuttaaq assatsinni isaassiffigisariaqarpavut. Taamaattumik kissaatigaarput

INUIT ATAQTIGIIT INATSIARTUNI

pinerluffigineqarsimasunik siunnersuinermi taakkutaaq,
ikinngutaasut ilanngullugit, siunnersuinermi
neqeroorfigineqartassasut.

Naggataatigut

Inuit Ataqtigiit kissaatigaat inuiaqtigiit toqqissisimassasut,
pinerluffigineqassanngitsut inoqatinillu kanngunarsaasoqaranilu
kannguttaatsuliorfiginnittoqartassanngitsoq.

Pinerlunneq inoqammut navianartorsiortitsineruppat,
kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliorneruppat
pinngitsaaliilluniluunniit atoqateqarneruppat partiit allatulli uagut
isumaqarpugut pineqaatissiissutit sukannersuusariaqartut.

Pinerlunneq akuerinngilarput - pinerlunnerit
akuerinngilluinnarpavut.

Taama oqareerluta oqartariaqarpugut pinerluttut aamma
pisinnaatitaaffeqarmata. Taamaattumik isumaqarpugut
pinerluttulerinermik inatsit eqqartuussisarnermillu inatsit
nalilersorneqalerpata sukutsitai tamarmik misissorneqassasut -
aamma pinerluttunik isumaginnittoqarfiup pisinnaasai
nutarternissamillu suleriaatsinillu allanngortitsinissamik
pisariaqartitai ilanngullugit.

Taama oqaaseqarluta naggasiullugu ilisimatitsissutigissavarput
Inatsisinut Ataatsimiititalipa allannguutissatut siunnersuutai
akuerigatsigit.

Qujanaq!